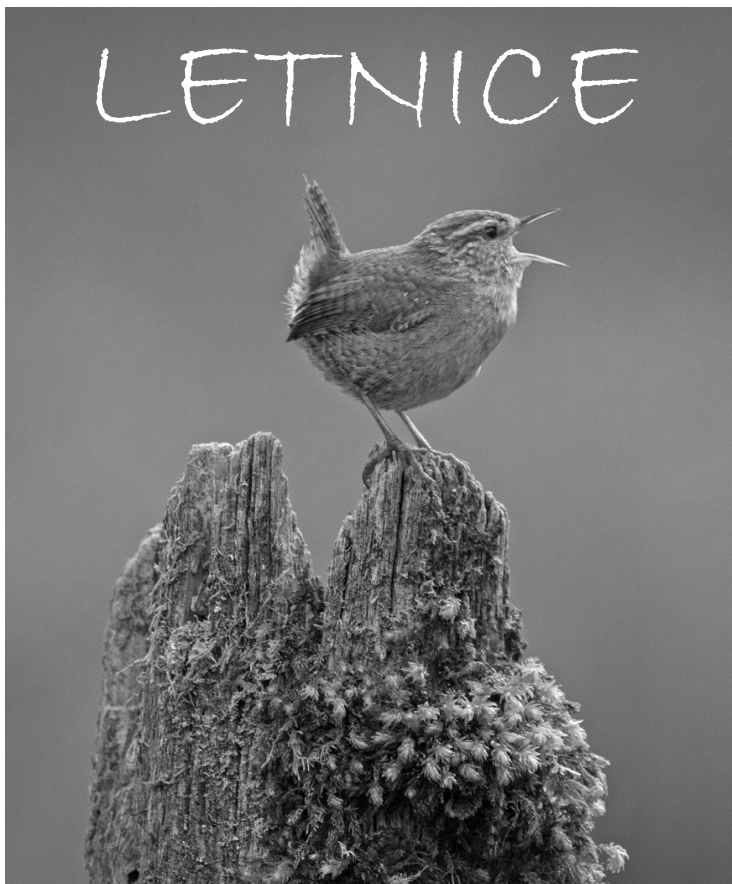

z Uhřetěvsi a z Říčan

*Víra pak jest nadějných věcí podstata
a důvod neviditelných.*

Židům 11, 1

Milé sestry, milí bratři...

Je mnoho podob křesťanství – a to, co tyto podoby reprezentuje, je církev. Mluvíme-li o tom, na čem je založena církev, pak nás svatodušní zvěst ujistňuje, že na Boží milosti. To nepíšu proto, že jsme evangelický sbor a v minulém roce jsme oslavili 500. výročí od slavného Lutherova vyvěšení 95 tezí na dveře kostela Všech svatých i ostatních kostelů ve Wittenberku. Pouze se snažím uchopit, co to vlastně znamená onen dar Ducha svatého.

Zvěsti o seslání Ducha svatého se pohybujeme ve spise evangelisty Lukáše. Skutky apoštolské nejsou odtrženým příběhem, ale součástí díla, které vypráví o Božím díle s člověkem a pro člověka. Kubánský teolog Justo Gonzáles dokonce nazývá knihu Skutků knihou skutků Ducha svatého. A pro nás je důležité si uvědomit, co působení Ducha svatého vlastně znamená. Evangelista nám ukazuje, že Duch svatý otevírá prostor k rozpoznání Ježíše z Nazareta jako toho, kterého poslal Hospodin. Tedy – umožňuje uskutečňování Božího záměru s člověkem. Pro nás čtenáře Lukášových spisů je tak nabízeno ujištění, že narození Ježíše je Božím záměrem - »Maria řekla andělovi: "Jak se to může stát, vždyť nežiji s mužem?" Anděl jí odpověděl: "Sestoupi na tebe Duch svatý a moc Nejvyššího tě zastíní; proto i tvé dítě bude svaté a bude nazváno Syn Boží.« A tímto způsobem se před námi otevírají nová a nová ujištění, že v Ježíši z Nazareta je při díle Hospodin, Bůh Izraele.

To, že na počátku Skutků apoštolských čteme, že učedníci dostali dar Ducha svatého, je vlastně ujištění, že Pán Bůh je při díle i v době, kdy Ježíš z Nazareta není viditelně přítomný okruhu svých žáků. V celém spise Skutků tak v úžasu smíme sledovat, jak si Pán Bůh vybírá nové a nové spolupracovníky na svém díle. V událostech zřetelně se odkazujících na Ježíšovo jednání a slova smíme rozpoznávat, že navzdory všemu, co se staví Božím záměru do cesty, navzdory smrti, Boží plán pokračuje. To je Boží milost.

A o tom jsou Svatodušní svátky. O tom je církev. Jsme společenstvím těch, kteří se vydali Božím plánu v jistotě, že v něm je skutečný život. Smíme zároveň v úžasu sledovat, že Pán Bůh si povolává k naplňování Ježíšovy zvěsti o království Božím lidi ze všech oblastí, kultur i náboženství. Proto se smíme radovat, těšit se ze všech znamení pronikání Božího království do celého stvoření. Znamení lásky, pomoci, odpuštění, tolerance – znamení nabídky života.

Jiří Ort

Co nás čeká

6. června v 18:30 - Večer s hostem

Pavel Janšta:

Z Vodňan do Jeruzaléma, z Hirošimy do Nagasaki a další putování ve stopách Víry, Lásky a Naděje.

Poutavé vyprávění jihočeského příležitostného poutníka doprovodí obrázky a ukázky z autorské knihy. Dozvíme se také něco obecně o poutnictví, smyslu poutí a pokladech, které lze cestou objevit. Kromě pouti do Jeruzaléma také pouti z Hirošimy do Nagasaki, z Kostnice do Taizé a další nevšední cesty.

29.6. - 7.7. - sborová dovolená

Penzion Na Devítce, Světnov 134

červenec - říjen - **Stavební úpravy Husovy kaple**

Během léta by měla proběhnout oprava fasády Husovy kaple, na niž získal náš sbor peněžní dar od Úřadu městské části Praha 22. Prosíme všechny návštěvníky bohoslužeb a dalších setkání, aby počítali s možnými omezeními plynoucími ze stavebních prací. Jsme velice vděční, že máme možnost opravu uskutečnit.

Program Noci kostelů 25.5.

17:00 - 18:00 **Pohádka** se zpíváním pro nejmenší

19:00 - 20:00 **Hafotet** - koncert pěveckého sboru pod vedením sbormistryně Dany Škardové a za klavírního doprovodu Jaroslava Černého.

20:15 - 21:00 koncert **Pěveckého sboru Husovy kaple**

21:00 - 22:00 **Co byste chtěli vědět o Číně a báli jste se zeptat**
Sinoložka Jitka Černošová před námi otevře problematiku Číny jako takové i postavení křesťanů v čínské společnosti.

22:00 - 22:30 Společné zpívání spirituálů

Petr Jandejsek: teologie osvobození

Musím přiznat, že tento večer naplněný povídáním Petra Jandejseka o teologii osvobození, byl pro mě hodně důležitý. Uvědomil jsem si při něm mnoho věcí. Bratr Jandejsek spojil základní informace se svým osobním dojmem z této teologie.

Nejprve ty informace - K formulování teologie osvobození vedl především vývoj zemí v Latinské Americe po druhé světové válce. V těchto zemích byla katolická církev pevně zakořeněna již z dob španělské a portugalské kolonizace, přesto však tam po druhé světové válce přetrvávala extrémní chudoba. V zemích Jižní Ameriky převládá zahraniční kapitál, který vytváří monopoly s obrovskou koncentrací bohatství do rukou několika málo vlastníků firem nebo pozemků. Vládní podpora těchto často severoamerických konglomerátů vedla k sociálnímu napětí a radikalizaci obyvatelstva. Kněží, biskupové, studenti a další mladí lidé se především v Brazílii připojili ke Katolické akci, která se na přelomu 50. a 60. let snažila zajistit sociální stabilitu pro katolické věřící. Následoval II. vatikánský koncil, který otevřel možnosti nové pastorační a biblické praxe. Na II. vatikánský koncil navázala Medelínská konference biskupů (CELAM II) v roce 1968 v Kolumbii, která chtěla koncilní myšlenky využít pro Latinskou Ameriku. Vzniklo tak hnutí, které vytvářelo „církve odspodu“, soustředilo se na chudé vrstvy obyvatel. Mnoho biskupů v 60. letech upozorňovalo na

katastrofální životní podmínky obyvatel - vysoká novorozenecká úmrtnost, bídné platy, nedostatek potravin. Biskupové potřebovali reagovat na tuto situaci mezi lidmi a kritizovali odtrženost církve od reality.

Co mě na informacích o teologii osvobození nadchlo? Bratr Jandejsek nám ukazoval, že toto hnutí je vlastně radostné. Vždyť ujišťuje ty, na které každý zapomíná, že Pán Bůh na ně nezapomíná. Zároveň tato teologie nevytváří teologické modely, do kterých by se pak snažila vměstnat život, ale naopak - naslouchá životu kolem sebe a reaguje na něj. Že k tomu používalo i nástroje, které nám nevoní? Tím bychom se neměli nechat odradit - to podstatné je nezamindrákovanost tohoto hnutí, které řeší pomoc druhým a ne sebe. Je to významně vidět na papeži Františkovi, který sociální důrazy teologie osvobození obohatil o důrazy ekologické (encyklika *Laudato si*). Jak v jednom rozhovoru říká jeden z teologů osvobození Leonard Boff: „Podívejte se, já tomu rozumím tak, že středem jeho (papeže Františka) pozornosti již není církev či její vnitřní chod, ale samotné přežití lidstva, budoucnost Země. Obojí je totiž v ohrožení a je potřeba se ptát, zda křesťanství nabízí odpověď na tuto obrovskou krizi, kvůli které může lidstvo zaniknout.“

Jiří Ort

Pavol Bargár: O impériu, perifériích a křesťanství nejen na globálním jihu (reflexe konference o světové misii v Tanzánii)

Díky Pavolově přehledu a zároveň pochopení a toleranci se nám dostalo vzácné možnosti naslouchat nejen informacím o průběhu konference, ale také lidským postřehům a kritickému zhodnocení.

Samotná Konference o světové misii a evangelizaci Světové rady církví zasedala v tanzanském městě Arusha ve dnech 8.-13. března 2018. Sešlo se na ní více než tisíc účastníků – všichni angažováni v misii a evangelizaci – z mnoha rozličných křesťanských tradic a z rozličných částí světa. Byl zřetelný posun v důzazech – od christologického v minulých setkáních k soustředění na působení Ducha svatého na konferenci této. To rezonovalo i v samotném tématu konference - „Řízení Duchem: povolání k proměňujícímu následování“.

„Tón celé konference udala úvodní hlavní řečnoce Dr. Mutale Kaunda, mladá letniční křesťanka ze Zambie, která na svém vlastním příkladu představila vyprávění příběhů jako "výkladové brýle" pro zpracování životní zkušenosti. Poté položila účastníkům konference otázku, jak můžeme jako církev lépe přispívat k uskutečňování pozitivních socio-politických a ekonomických změn ve společnosti, odstraňování nerovnosti mezi polhlavími, zabezpečování zdravotní

pěče i pro lidi na okraji a zapojování mladých lidí do plnohodnotného života našich společenství." (Pavolova zpráva z 1. dne konference)

Silným zážitkem také bylo vystoupení biskupa syrské církve, který mluvil o nesení Kristova kříže. Stále více se ukazuje, že zvěstné je pouze autentické svědectví života, který zvěst naplňuje obsahem.

Pozitivum na celém setkání byla vzájemná komunikace křesťanů z různých kulturních tradic. To je něco, čeho není nikdy dost. Jako negativum Pavol vnímal absenci dialogu mezináboženského. V současném světě je již zúžení perspektivy pouze na křesťanství omezením významu takového setkání. Přesto Pavol hodnotil celou konferenci jako velice užitečnou zvláště díky možnosti setkání na Africkém kontinentu. A my jsme Pavolovi velice vděční, že se s námi o své zážitky podělil.

Jiří Ort

Vzpomínka na sestru Ivu Hájkovou

Pro ty, kdo nejsou pamětníky tohoto sboru, je potřeba trochu přiblížit, odkud Iva pocházela. Její maminka byla rozená Košková a to znamená, že byla spjata se samými počátky našeho sboru. Pan Václav Košek byl prvním kurátorem a zároveň vlastnil v Uhříněvsi pilu, takže pomohl i při stavbě kostela. Její maminka, Jarmila Košková, se vdala za Bohumila Hausenblase. Maminka doprovázela dlouhá léta při bohoslužbách na harmonium, tatínek byl zase presbyterem a účetním sboru. Iva i její starší bratr Milan tedy úzce spjati s naším sborem. A to už nemluví o tom, že jejich strýček Jiří, který si vzal za ženu Marii Koškovou, tu byl prvním farářem. Jeho děti – Pavla, Alenu (provdaná Dobrovolská) a Jiřího mnozí znáte (nebo jste znali – Jiří zemřel v r. 2015). Jejich vzpomínky si můžete přečíst ve sborníčku k 90. výročí postavení našeho kostela.

Ale zpět k paní Ivě – moc děkuji za vzpomínky, které mi poskytly Zdeňka Petříková (manželka Jiřího Petříka), Alena Dobrovolská a Jarka Horčiková (dcera Věry Vávrové roz. Koškové).

„Ve středu 18.4. jsme se rozloučili s Ivou, naší sestřenicí, kterou jsme znali od dětství. I když mnoho let žila jinde, udržovala pevné vazby s rodinou a přáteli v Uhříněvsi. Scházela se stále s kamarádkami, se kterými hrávala v mládí volejbal – chodily pravidelně zpívat a do hospody na její oblíbené kung-pao. Přijížděla do Uhříněvse, kde jsme se scházeli ke karetním večerům a byla duší těchto setkání – její hlášky pro různé situace nám stále znějí v uších.“

Jako děti jsme letní prázdniny trávili na chatě ve Březi, kde potom Iva celý život v létě pobývala s rodinou. Měla to tam moc ráda. Měla tu zázemí přátel, se kterými si ráda v hospodě zazpívala a zatancila. Byla vášnivá houbařka, ale houby nejedla. Ani v pozdějším věku ji tato vášeň neopustila, i když pro její zdravotní postižení (špatně chodila) to bylo značně komplikované.

Vzpomínky na Ivu by byly hodně zkrácené, kdybychom nevzpomněly na to, že Iva byla matka. To není jenom konstatování, že se jí narodily děti – děti a vnoučata pro ni vždy byly na prvním místě. A nejenom děti a vnoučata – Iva se nikdy nestarala o život svůj, ale myslela na druhé. Z pohledu z venku měla těžký život. Neměla „čich“ na životní partnery. Zmínily jsme její zdravotní problémy – do dnes nikdo netuší, co způsobilo komplikace paty. Skončilo to ale operací, kdy jí místo kotníku a paty dali zahnuté železo. Ve vyšším věku tak bez auta nemohla existovat. A přesto stále jezdila do milovaného Březi, jakkoliv tam neměla zavedenou vodu a musela pro ni jezdit a tahat ji v kanystrech.

To ji vystihovalo – byla nezdolným optimistou, dokázala se těšit ze života a přitom překonávala životní překážky. Ty ji mnohdy těžce ranily, ale ona vždy znovu nacházela důvod, proč se ze života radovat.“

K tomuto svědectví se přiznávám. Znal jsem paní Ivu pouze krátce, ale i za toto letmé setkání jsem nesmírně vděčný.

Jiří Ort

Osmdesát let od Masarykovy smrti: jeho program platí i dnes

Dle francouzského politologa a historika Alexise de Tocqueville (1805-1859) se dějiny podobají obrazárně s mnoha kopiemi a málo originály. Ovšem Tomáš Garrigue Masaryk, jehož 80. výročí úmrtí jsme si připomněli 14. září, věru žádnou kopii nebyl. Masaryk jak sotvakdo jiný nahlédl již před rokem 1917 stíny Ruska a podrobil je drtivé kritice, ale překročil i stereotypy takzvaného středoevropanství, stále svazujícího naše myšlení i ducha. Jak myšlení takového člověka vypadá?

Alespoň neodporovat rozumu

Masaryk nerozpitvával jeden úzký problém, zajímal se o celek. Rozhodující, formující vliv na něj prý „neměli ti básníci a filosofové, ale život, život vlastní a náš“. Každá radikální noetická teorie (teorie poznání), která přijímá jen jednu stránku na úkor druhých, je chybná. Pamatujme, „že všechno naše poznání je připraveno duševní prací nescetných generací“.

Zájmy měl široké. Studoval u slavných psychologů-filosofů: ve Vídni u Franze Brentana, později v Lipsku u Gustava Fechnera i Wilhelma Wundta a s indickým mnichem se přel o buddhismus již v roce 1876. Sledoval i nejmodernější umění. Varuje ale, že „cit ani vůle nejsou argument, chybí-li rozum. Jak a čím budeme rozhodovat, který ze sražejících se citů, která z odporujících si vůlí je správnější a lepší? Zas rozumem a kritikou.“

Ve své „Konkrétní logice“ se pokoušel podat klasifikaci věd a objasnit, jak fungují a jaké metody a postupy používají. Zatímco jeho kolega Durđík

nabádal pilné studenty leda k tomu, aby si tu jeho knihu přečetli ještě jednou, světový Masaryk vyzýval studenty, aby se dobrali vědomostí sami a četli si cizí díla v originále. Půjčoval jim je i ze své soukromé knihovny. Předkládal problémy, nabízel své odpovědi a polemiky vítal jako projev samostatného myšlení.

Mimo rozumu existuje i jistý řád srdce, ale ani z něj nevyplývá jakákoli rezignace před tradiční církevní autoritou. Primitivismu slepé víry, pověry, církevnictví i víry v kolektivní politická hesla „do jisté míry poskytují zbraň ti filosofové a psychologové, kteří cit a vůli – také pudy – stavějí proti rozumu a nad něj – emocionalisté a voluntaristé“. Profesor Masaryk přitom počítá s lidmi takovými, jací jsou: i mravnost chce založit spíše na citu; postačí jen, budou-li city v souladu s rozumem.

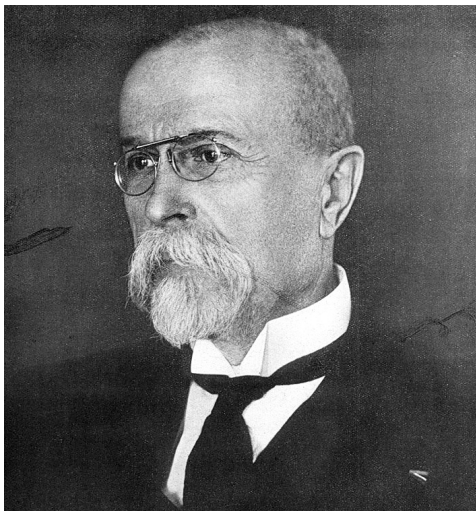
Neustálá reformace

Již na gymnáziu v Brně se mladý Tomáš ubránil před ředitelem, školníkem i povinným katolicismem pohrabáčem. Konvertoval k církvi evangelické – byla prý nejbliže Jednotě bratrské: „Mně dával protestantismus víc svobody.“

I ten si ovšem Masaryk definuje pěkně k obrazu svému: „Podstatou protestantismu je vlastně ustavičná reformace.“ Připouští, že puritáni „jsou lidé poněkud nepřijemní“. Na historické reformaci vyzvedává „racionalismus, rozumnost naproti autoritě“, opuštění středověkého ideálu asketického, který prý jde proti lidské přirozenosti a v každém případě šel Masarykovi proti srsti,

větší pracovitost než v době starší a poskytnutí prostoru pro svobodnou vědu i filosofii.

K činu je zapotřebí přesvědčení a ještě lepší a pevnější je víra. I ta se ale musí poměřovat s kritikou přezkoumatelným věděním. Masaryk je ještě ochoten pracovat a jednat i s vysoce pravděpodobnou hypotézou. Nemá-li ani přesvědčení být upřímné, je lepší i důsledná skepse, pokud si ji člověk jen uvědomuje. Nejhorší je bez přemýšlení, slepě akceptovat něco, co se přiči našemu rozumu: autoritu teologickou či politickou: „Naše neštěstí je, že tak snadno přijímáme mínění jiných.“

Raději se dívejte na oblaka

V Rusku studoval Masaryk zemi tradiční, teokratickou. Zhrozil se, jak snadno spisovatel Dostojevskij přešel od svého mladistvého ateismu k éterickým pravoslavným ideálům – a vizím na spasení světa prostřednictvím cézarpapistického a absolutistického Ruska. Jako mnoho Rusů „nepochopil, že šovinismus znemožňuje každý pokrok, i mravní“.

Ten se odvíjí spíše od pěstování mezilidských vztahů: „Přátelství ... je tam, kde je výměna duší.“ Komunismus může být – ale jen mezi přáteli. Karlu Marxovi Masaryk vytýká i amoralismus a opomíjení krásy, což se muzikálnímu Masarykovi, který umění nestavěl na méně důstojné místo než filosofii, zajídalo. Na utopický požadavek dalšího komunisty Friedricha Engelse na volnou lásku měl již od mládí odpověď: Lásku ne volnějši, ale ušlechtilější.

Politika a moc mu nebyly na rozdíl od typických marxistů vším. Dle svědectví Karla Čapka podával ruku pevně a s krátkým stiskem, trochu zdálky, „jako by nechtěl překročit tajemný kruh, uzavírající kohokoli z nás“. A poté, co si větší společnost u Náchoda vyrazila do přírody a ženy se pilně chopily háčkování, jim Masaryk žertem připomněl: „Raději si lehněte a podívejte se trochu na nebe nebo na přírodu kolem. To není ztracený čas.“

Česká drobná práce, hrdinství, opatrnost

V polemice s polským romantickým básníkem Mickiewiczem považoval Masaryk za stejně cenné, ba i hodnotnější hrdinství jako položit život položit vlastní práci, utvářet heroismus práce promyšlené, drobné, malé, opatrné, drobné. Slepě se řídit do něčeho, slepě mučednictví, třebaže za nejvyšší ideál, to dělají děti, a ne člověk, který chce něčeho dosáhnout. A práce vypracuje charakter – bez ní se silné individuality nedosáhne.

Odmítal i radikální pacifismus svého přítele, ruského spisovatele L. N. Tolstého: „Vojsko, které táhne proti násilníkovi, liší se od něho jako den od noci. Myšlenka rozhoduje o skutku, ne ten skutek sám.“ Boj husitů vnímal

jako obranu domácího hnutí, umožňujícího lepší vzdělání a akcentujícího mravnost a svědomí jednotlivce. Fascinoval jej Jan Žižka, i když mu hlavně před historikem Pekařem vytýkal občasnou útočnost a některé jeho metody neschvaloval.

Avšak za obrannou nepovažoval válku nefunkční říše, která zabírá další území slovanských a jiných menších národů, vede proti jejich představitelům vykonstruované procesy se šibenicemi a kvůli zájmům a územním ziskům jedné dynastie opakovaně posílá na smrt na bojišti statisíce Čechů. Císař František Josef I neměl prý žádný plán pozitivního vůdcovství; nebyl spravedlivý k menším národům; jeho základní vlastností jako císaře i jako člověka byla být vlečen událostmi, nikoli je zvládat.

I odpůrci Masarykovi těžko upřou, že on hybatelem událostí byl. Na počátku války mu bývalý rakouský premiér Körber prozradil své obavy, že země není dobře připravena na válku a ani po eventuálním vítězství ve vleku Německa své národy neosvobodí, naopak vůči nim přitvrdí. Masaryk neotálel a 16. 9. 1914 rychle přeběhl na druhou stranu, rozhodnut rozbourat Rakousko-Uhersko zvenčí.

O válečných schopnostech tohoto německého vazala s jeho příslovečným šlendriánem si nedělal iluze. Rozhořčen zákeřnými a nevybíravými útoky Německé říše na civilisty, poskytl Masaryk Dohodě Legie a navrhl jí odhodlaně a všeho schopné Německo vyhladovět. Válečný průmysl tak přestane fungovat a němečtí vojáci na frontě, třebas disciplinovaní a ochotní bojovat do posledního muže, nebudou mít čím střílet.

Nové víno, nové měchy

„Ve Švejkovi je satira česká, snad lépe řečeno pražská, a dost humoru... posud ho v umění (a životě) mnoho nemáme...“ – Masaryk nebyl ani ve srovnání s Václavem Havlem žádný suchar. Spíš účinněji užíval politické prostředky, praktické zkušenosti s fungováním politických orgánů i své dlouhé prsty, aby společnost fungovala a jednotlivci dostávali i odevzdávali to nejlepší. Víc než o společné či oddělené jídelny důstojníků a mužstva Legií se staral o to, aby měli všichni dobré jídlo a on byl ve styku se všemi. Po převratu schvaluje převzetí starého státního aparátu. Pevnou rukou utvářel prostor občánům, aby se naučili svéprávnému organizování i svobodné výměně názorů beze zbraní. Mnohé události jinde i dnes názorně ilustrují potíže národů, jimž právě takovéhle tradice vlastní státnosti scházejí.

Krade se a uplácí stále dost. Přes padesát let totalit je u nás ale pozoruhodně nízká míra sociální nerovnosti, málo antisemitismu a vyšší index demokracie i míra svobody tisku než ve značné části nejvyspělejšího „Západu“. A slovy nedávno z místa vyhozeného ruského profesora Zubova: Češi byli „snad jediným národem ve střední Evropě, který se nenechal pobláznit fašistickou ideologií“. Chce se dodat: i díky promyšlenému úsilí a hrdinství Masaryka.

Zdeněk Zecpal

*Redakčně kráceno; celý text včetně citací: Deník Referendum, 14. 9. 2017
<http://denikreferendum.cz/clanek/26049-osmdesat-let-od-masarykovy-smrti-jeho-program-plati-i-dnes>*

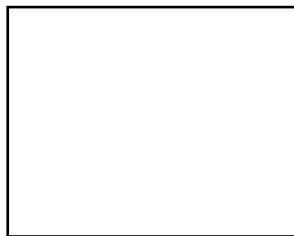
Ladislav Novák: Říkám ti ano

Když armády jsou poraženy
když armády ustupují
když vojáci prchají děs v očích
když zahazují zbraně
 říkám ti ano živote
když nepřítel vítězí
když nepřítel triumfuje
když nepřítel se chvástá
když pomlouvá ty kteří bojovali statečně
 říkám ti ano živote
když tyrani vládnou
když teče krev
když básníci jsou rdoušeni
když spravedlnost je zkurvena
když pravda je sama
 říkám ti ano živote
když je mi smutno
když nemám síly
když nemohu dál
když jsem docela na dně
když mnou lomcuje zoufalství
 říkám ti ano živote
když větve jsou polámány
když úroda je zničena
když dílo je ztroskotáno
když naděje je mrtva
když je docela tma
 říkám ti ano živote

když tě neslyším
když marně tě volám
když tě nemohu najít
když si myslím že jsi mě opustil
když jsi mě opustil
 říkám ti ano živote
když znovu tě slyším
když mi odpovídáš
když říkám ti ano
když mi odpovídáš ano

po mnoha letech
po dlouhém bloudění
po četných vlnách
po nesčetných omylech
 říkám ti ano Živote
 říkám ti ano

Ze života sboru

Farní sbor ČCE v Uhříněvsi a v Říčanech

telefon: 211 222 198

mobil: 607 886 447

<http://uhrineves.evangelnet.cz/>

redakční e-mail: mirasul789@gmail.com